

Hva gjør vi når vi har mistanke om at en kollega driver malpraksis?

Det hender dessverre at ikke alle medlemmene våre til enhver tid utfører faglig forsvarlig virksomhet. Dette er kjedelig for de pasienter som behandles, for tilliten til tannlegestanden og ikke minst for den tannlegen det gjelder. Det er derfor en viktig oppgave for kollegene å ta tak i problemet (før) når det dukker opp.

Problemet blir gjerne oppdaget når pasienten kommer under behandling av annen tannlege, når det klages til klagenævnd eller til Helsetilsynet i fylket (fylkeslegen) eller det oppstår et rykte.

Kollega

Kolleger som kommer i en slik situasjon er blant annet gjennom våre etiske regler oppfordret til å ta problemet opp med lokalforeningen. § 18 lyder slik: «Hvis en tannlege får kjennskap til at en kollega driver åpenbart uforsvarlig tannlegevirksomhet, bør saken tas opp med lokalforeningen.»

Det er ikke alltid enkelt for den tannlegen som blir klar over problemet. Vedkommende kan føle at dette er en utlevering av kollega som det ikke påligger ham/henne å foreta – dette bør eventuelt gjøres av særlig kyndige tannleger. I slike tilfeller kan kontakt med kollegahjelperen fremstå som et enklere og mindre alvorlig skritt. Den videre oppfølging overlates til hjelpe- ren.

Det er selvsagt ikke noe til hinder for at en selv tar saken opp med kollegaen eller at man henvender seg til NTFs sekretariat.

Klagenævnden

Dersom klagenævnden under sin virksomhet finner grunn til å anta at en

tannlege utøver uforsvarlig tannlegevirksomhet, skal klagenævnden underrette lokalforeningens styre om forholdet (pkt. 6 i regler for Lokalforeningenes klagenævnder).

Hva gjør lokalforeningen?

Lokalforeningen må bestemme seg for hvem i styret som skal ta kontakt med tannlegen.

Kontakten kan tas muntlig eller skriftlig. Normalt vil det beste og enkleste være å ta muntlig kontakt og be om et møte eller en samtale. Dersom kollegaen er avvisende, må man fortelle at man vil gå videre med saken. Det bør også gjøres oppmerksom på at det kan medføre reaksjoner fra tilsynsmyndigheten (Helsetilsynet i fylket eller Helse- tilsynet sentralt).

Representanten for lokalforeningen kan deretter orientere kollegahjelperen eller henvende seg til sekretariatet eller til tilsynsmyndigheten.

Dersom styret ikke vil rapportere saken, skal den behandles som en overtredelse av de etiske regler. Det følger av reglens § 33 at styret skal forsøke å rette på de uheldige forholdene og eventuelt henvise saken til NTFs råd for tannlegeetikk.

Rykte

Endelig kan forholdet være slik at det snakkes om en tannlege uten at noen nærmer seg problemet. I slike tilfeller bør kollegahjelperen være seg bevisst sin rolle som initiativtaker. Det er nødvendig at noen tar kontakt med tannlegen. Ofte vil kollegahjelperen ha en innsikt og erfaring som gjør det naturlig at vedkommende selv kontakter tannlegen – eventuelt vedkommendes

venner eller pårørende. Saken kan ligge slik an at det synes mer formålstjenlig at en nær kollega blir bedt om å ta problemet opp med vedkommende. Kollegahjelperen bør føle ansvaret for at kontakt blir tatt. Den videre oppfølging kan ta forskjellig retning alt etter problemets omfang og kollegaens innsikt i egne forhold.

Myndighetene

Dersom ikke henstillinger og omtale eller diskusjon med kollegaen fører frem, vil det være riktig å kontakte Helsetilsynet i fylket (tidligere fylkeslegen).

Helsepersonellovens § 55 fastslår at den som mener at helsepersonell har brutt loven eller bestemmelser fastsatt i medhold av loven, kan be Helsetilsynet i fylket om en vurdering av forholdet. Pasientrettighetslovens § 7-4 fastslår på samme måte at pasienten eller andre kan be om Helsetilsynets vurdering av forholdet.

Helsetilsynet i fylkets vurdering kan avsluttes med :

- at det ikke foreligger pliktbrudd
- at det ikke foreligger pliktbrudd, men at veiledning er nødvendig
- systemkritikk
- oversendelse til Statens helsetilsyn (sentralt) fordi vilkåret for advarsel eller strengere reaksjon kan være oppfylt i forhold til helsepersonell/pålegg i forhold til virksomhet.

Knut S. Kjølstad